

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут педагогічний
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методи соціальної роботи

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність Соціальна робота

Галузь знань Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “_” ____ 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методи соціальної роботи
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	К.пед.н., доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Ворощук Оксана дмитрівна
Контактний телефон викладача	0342570005
E-mail викладача	oksana.voroshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки.
Обсяг дисципліни	180
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=84&id_cou=1676
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Методи соціальної роботи» вивчається студентами спеціальності 231 «Соціальна робота» освітня програма «Соціальна робота» на другому курсі (3, 4 – семестри). Дисципліна спрямована на вивчення основних методів соціальної роботи; організації і діяльності соціальних служб, громадських організацій; особливостей міжособистісної взаємодії у колективі тощо.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Методи соціальної роботи”: є ознайомити студентів з методами соціальної роботи, яка спрямована на застосування їх у різних сферах соціальної роботи.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни “Методи соціальної роботи” є :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вивчити традиційні і не традиційні методи соціальної роботи»; • Ознайомити студентів з нормативно-правовою базою; • охарактеризувати технології соціальної роботи; • ознайомити студентів з спеціальні технології соціальної роботи; • Обґрунтувати основні принципи, методи і форми роботи соціального працівника; • допомогти майбутньому соціальному працівнику через розширення інформаційного поля сприяти здійсненню соціальної роботи в сільській місцевості та великому місті, в системі соціального обслуговування населення, в системі охорони здоров'я, освіти і культури, в сфері партнерства соціальних служб та благодійних і громадських організацій, в роботі з сім'єю, в роботі з молоддю, в роботі з людьми похилого віку і інвалідами, у сфері зайнятості та ін. 	
4. Компетентності	
<p>Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні фахові завдання та практичні проблеми у галузі соціальної роботи та соціальної педагогіки під час професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки щодо проведення досліджень, здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності : здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатності планувати та</p>	

управляти часом; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатності вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми; здатності приймати обґрунтовані рішення; здатності працювати в команді; навичок міжособистісної взаємодії; здатності мотивувати людей та рухатися до спільної мети; визначеності і наполегливості з поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні, фахові компетентності: здатності оцінювати соціально-політичні процеси, пов'язані із соціальним розвитком держави; здатності аналізувати існуючу нормативно-правову базу, що визначає соціальну роботу та соціальне забезпечення; здатності до аналізу психічних властивостей, станів і процесів, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади; здатності до діяльності з попередження соціальних ризиків, складних життєвих обставин, запобігання та вирішення соціальних конфліктів; здатності до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб; здатності вивчати соціальну проблему за допомогою методів і форм соціально-педагогічної роботи; здатності оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів; здатності розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення; здатності до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей; здатності ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту; здатності до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм для системи служб соціальної роботи; здатності дотримуватися етичних принципів і стандартів соціальної роботи; здатності до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері

5. Результати навчання

Знати:

- нормативно-правову базу щодо роботи;
- сучасні міжнародні і державні підходи щодо використання методів соціальної роботи;
- технології соціальної роботи;
- основні принципи, методи і форми роботи соціального працівника;
- специфіку роботи в сільській місцевості та великому місті, в системі соціального обслуговування населення, в системі охорони здоров'я, освіти і культури, в сфері партнерства соціальних служб та благодійних і громадських організацій, в роботі з сім'єю, в роботі з молоддю, в роботі з людьми похилого віку і інвалідами, у сфері зайнятості та ін.

Уміти:

- впроваджувати методи соціальної роботи;
- налагоджувати співпрацю з урядовими і неурядовими організаціями;
- застосовувати технології соціальної роботи;
 - здійснювати соціальну роботу в сільській місцевості та великому місті, в системі соціального обслуговування населення, в системі охорони здоров'я, освіти і культури, в сфері партнерства соціальних служб та благодійних і громадських організацій, в роботі з сім'єю, в роботі з молоддю, в роботі з людьми похилого віку і інвалідами, у сфері зайнятості та ін.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття		Загальна кількість годин			
Лекції		26			
семінарські заняття / практичні / лабораторні		34			
самостійна робота		120			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
3,4	Соціальна робота	2	нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1-2. Методи соціальної роботи як навчальна дисципліна. Соціологічні методи соціальної роботи. Виникнення і розвиток методології соціальної роботи. Характеристика методів соціальної роботи. Соціологія в соціальній роботі. Методи аналізу документації. Соціологічне спостереження. Опитування, анкета, інтерв'ю	Лекція, Семінар	1,2, 5,9	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару (2-4 години)	5	Один тиждень
ТЕМА 3. Організаційно-розпорядницькі методи соціальної роботи Менеджмент соціальної сфери.	Лекція, Семінар	2, 3, 6, 7	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка письмових завдань семінару (2-4 години)	5	Один тиждень

<p>Структура властивості систем. Напрямки розвитку менеджменту як системи знань. Основні методи планування. Визначення мети і засобу її досягнення. Методи прийняття управлінського рішення</p>					
<p>ТЕМА 4. Психологічні методи соціальної роботи Психологічна допомога клієнту у соціальній роботі. Моделі індивідуальної роботи в випадком. Соціальна робота групою. Моделі соціальної роботи групою</p>	<p>4. Лекція, Семінар</p>	<p>1, 2, 5, 7</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка висьмових завдань семінару (2-4 години)</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>
<p>ТЕМА 5. Інноваційні методи соціальної роботи Командна соціальна робота. Волонтерська робота. Телефонне консультуванн</p>	<p>Лекція, Семінар</p>	<p>1, 3, 4, 5, 6</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка висьмових завдань семінару (2-4 години)</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>

<p>я. Соціальна робота в спільноті. Фостеринг. Самокерована групова робота. Мобільна соціальна робота. Соціально-культурна анімація</p>					
<p>ТЕМА Поняття технологій соціальної роботи Поняття технологій соціальної роботи. Етапи соціальних технологій. Різновиди соціальних технологій. Специфіка соціальних технологій соціальному процесі. Сутність структура технологічного процесу</p>	<p>6. і</p> <p>Лекція, Семінар</p>	<p>2, 3, 8, 9</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка письмових завдань семінару (2-4 години)</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>
<p>Тема Спеціальні технології соціальної роботи Соціальна опіка піклування. Соціальне забезпечення. Соціальне страхування. Соціальна діагностика, експертиза</p>	<p>7. і</p> <p>Лекція, Серія семінарських занять з елементами конференції, дискусії, ділової гри.</p>	<p>1, 3, 5, 7, 8</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття, вибір завдання, створення презентації за темою завдання. (2-6 годин)</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>

профілактика. Соціальна корекція і терапія. Соціальна адаптація і реабілітація. Соціальне моделювання і прогнозування. Соціальна освіта і навчання. Соціальне посередництво і консультування. Соціальне проектування.					
Тема 1. Соціальна робота в сільській місцевості та великому місті Соціальна інфраструктура та її вплив на сутність соціальної роботи: діяльність закладів освіти, культури, охорони здоров'я, праці і соціальної політики, соціальних служб в сільській місцевості і великому місті. Вплив рівня життя, традицій населення на запити у соціальних послугах відповідно до територіальних особливостей.С	Лекція, Семінар з виконанням індивідуальних завдань	1, 3, 6	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка письмових завдань семінару (2-4 години)	5	Один тиждень

<p>пецифіка соціальної роботи у сільській місцевості. Фактори, що впливають на активізацію соціальної роботи на селі. Наукові дослідження з вивчення проблем міста — дослідження міста як соціального осередку суспільства, соціально-територіальної спільноти, середовища життєдіяльності і людей. Фактори, що визначають специфіку соціальної роботи у місті.</p>					
<p>ТЕМА 2. Система соціального обслуговування населення. Загальна характеристика системи соціального захисту в Україні. Основні напрямки діяльності Міністерства праці та соціальної політики в Україні. Особливості організаційної</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>1, 3, 7, 5</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка письмових завдань семінару (2-4 години)</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>

<p>структури системи соціального захисту населення, державних органів соціального захисту, напрямки діяльності, завдання. Функції організацій і установ щодо проведення соціальної роботи. Особливості діяльності організацій і установ щодо соціальної роботи з різними категоріями населення.</p>					
<p>ТЕМА 3. Соціальна робота в системі охорони здоров'я, освіти і культури. Правові аспекти соціальної роботи у закладах освіти, охорони здоров'я, культури. Теорії здорового способу життя. Визначення поняття "здоров'я". Основні напрямки діяльності</p>	<p>3. Лекція, Семінар (з елементами пресконференції)</p>	<p>1, 2, 5, 6</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка семінару з презентаціями (2-4 години)</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>

<p>системи охорони здоров'я, державного захисту у сфері здоров'я: права, гарантії. Основні напрямки медико-соціальної роботи, сутність формування здорового способу життя. Правові аспекти соціальної роботи у закладах освіти. Особливості соціальної роботи у сфері освіти: об'єкт соціальної роботи, напрямки роботи фахівців, взаємозв'язок із соціальними службами. Форми і методи соціальної роботи в дошкільних закладах і загальноосвітніх школах. Форми і методи соціальної роботи у вищих навчальних закладах. Наукові теорії щодо впливу культури на свідомість особистості і нації.</p>					
---	--	--	--	--	--

<p>Соціально-педагогічні, психологічні, соціальні особливості соціальної роботи у сфері культури. Зміст соціально-культурної анімації. Вплив культури і мистецтва на розробку нових підходів до соціальної роботи.</p>					
<p>ТЕМА 4. Партнерство соціальних служб та благодійних і громадських організацій Механізм соціальних взаємовідносин держави і некомерційних організацій Надання послуг. Соціальна робота на підприємстві Характеристик а третього сектору в соціальній структурі суспільства. Історичний аспект формування традицій добротності в Україні. Нормативно-правові умови забезпечення функціонуванн</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>1, 2, 3, 5</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка письмових завдань семінару (2-4 години)</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>

<p>я третього сектору. Напрями взаємодії державних соціальних служб і некомерційних організацій. Діяльність громадських організацій і об'єднань; благодійних громадських організацій, фондів, закладів. Основні завдання і напрямки професійної роботи соціального працівника в організаціях третього сектору. Напрями діяльності соціальної служби на підприємстві. Функції соціального працівника на підприємстві. Структура і зміст роботи соціальної служби на підприємстві. Приклади роботи соціальної служби на підприємстві.</p>					
<p>ТЕМА 5. Соціальний захист жінок і</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>1, 3, 6</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>

<p>соціальна робота Жінка і соціально- культурне середовище. Психологічні й тендерні дослідження. Правовий аспект соціального захисту жінок. Діяльність державних і недержавних організацій та установ із соціальної роботи з жінками</p>			<p>семінару (2-4 години)</p>		
<p>ТЕМА 6. Соціальна робота з сім'єю Соціально- правовий захист сім'ї. Сім'я як об'єкт соціальної роботи. Дослідження соціального становища сім'ї. Заклади і установи, які уповноважені проводити соціальну роботу з сім'єю. Форми і методи соціальної роботи, соціальні технології, технології соціальної роботи з сім'єю. Соціальна робота з молодою сім'єю.</p>	<p>Семінар з виконан ням індивіду альних завдань</p>	<p>1, 2, 3, 5</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка письмових завдань семінару (2-4 години)</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>

<p>Напрями соціальної роботи. Соціальна робота 3 прийомною сім'єю. Соціально-педагогічні моделі роботи з прийомною сім'єю</p>					
<p>Тема7. Соціальна робота 3 людьми похилого віку. Соціальна робота 3 інвалідами</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>1, 2, 3, 6</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка семінару (2-4 години)</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>
<p>Правовий захист престарілих людей. Соціальна робота 3 людьми похилого віку. Організації та установи Міністерства праці та соціальної політики. Територіальні центри обслуговування пенсіонерів та самотніх непрацездатних громадян і відділення соціальної допомоги вдома. Міжнародні аспекти правового захисту інвалідів.</p>					

<p>Визначення термінології. Міжнародні концепції встановлення інвалідності . Сучасні стратегії забезпечення рівних можливостей для інвалідів. Соціальний захист дітей-інвалідів. Соціальний захист інвалідів всіх вікових груп. Державне управління системою соціального захисту інвалідів. Установи соціального обслуговування інвалідів будинки-інтернати. Підприємства Українського виробничого протезного концерну "Укрпротез". Фонд соціального захисту інвалідів. Соціальні служби для молоді. Недержавні організації та установи інвалідів (НДО). Освіта і професійна підготовка інвалідів.</p>					
--	--	--	--	--	--

<p>Працевлаштування інвалідів</p> <p>Тема 8. Соціальна робота з молоддю. соціальна робота у сфері зайнятості. Соціальна профілактика. Соціальне обслуговування. Соціальна реабілітація. Соціальна допомога (підтримка) молоді. Соціальний супровід. Соціальне інспектування. Державна служба зайнятості. Напрями роботи і види послуг Державної служби зайнятості. Форми працевлаштування у службах зайнятості. Працевлаштування молоді. Технології працевлаштування громадян у центрах зайнятості</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>1, 3, 7, 8</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка письмових завдань семінару (2-4 години)</p>	<p>5</p>	<p>Один тиждень</p>
7. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Вид контролю – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів, з них – 50 балів – за практичні заняття (25 балів за поточне оцінювання, 20 балів – за контрольну роботу та 5 балів – самостійну роботу та 50 балів за написання екзаменаційної роботи</p>				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>конкретне висвітлення питань і завдань ККР</p>				

Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою (Передбачає виконання тестових завдань, практичних творчих завдань, усних і письмових відповідей).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань

8. Політика курсу

Неприпустимі плагіат та списування. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання письмових завдань з теми. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (на платформі дистанційного навчання) і тільки тоді буде допущений до складання іспиту. Обов'язковим є написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.

9. Рекомендована література

1. Іванова І. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг) Університет "Україна" 2018. 302с.
2. Капська А.Й. Соціальна робота: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.
3. Лукашевич М.П., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи: Навч.посіб. – К.: МАУП, 2003. – 168 с.
4. Сабат, Н. В. Теорії та методи соціальної роботи [Текст]: методичні рекомендації. / Надія Володимирівна. Сабат. – Ів.-Франківськ : Вид. Третяк І.Я., 2008. – 104 с.
5. Соціальна робота: технологічний аспект: Навчальний посібник / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.
6. Теорії і методи соціальної роботи [Текст] : підручник / за ред. Т.В.Семигіної, І.І.Миговича. – К. : Академвидав, 2005. – 328 с.
7. Технології соціальної роботи [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. А. Агарков [та ін.]. - Запоріжжя : Мотор Січ, 2015. - 486 с. - Бібліогр.: с. 412-428. - 500 экз. - ISBN 978-966-2906-49-3// <https://studopedia.info/1-51522.html>
8. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. – 3-те вид. доп. і перероб. – К.: Міленіум, 2015. – 300 с.
9. Соляник М. Форми та методи соціально-педагогічної підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах / М. Г. Соляник // [Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : Соціально-педагогічна.](#) - 2015. - Вип. 25. - С. 195-204. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkp_sp_2015_25_23

Викладач Ворощук О. Д.